

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Μετεξέλιξη του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων σε Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) και λοιπές διατάξεις»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε από την αρμόδια Διάρκη Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, περιλαμβάνει δύο Μέρη και εξήντα (60) άρθρα.

Το Μέρος Α' (άρθρα 1 έως 50) αφορά τον «Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ)» (εφεξής, «Οργανισμός»), ως ν.π.δ.δ. εποπτευόμενο από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και «ενιαίο φορέα υλοποίησης πολιτικών που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης του ν. 4387/2016» (άρθρο 1). Ο εν λόγω Οργανισμός χαρακτηρίζεται «οιονεί καθολικός διάδοχος του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ) ως προς το σύνολο των αρμοδιοτήτων του» (όπ. π.).

Ειδικότερα, ο Οργανισμός διαχειρίζεται, μεταξύ άλλων πόρων (άρθρο 3), δύο Λογαριασμούς «με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια», τον υφιστάμενο «Λογαριασμό Αγροτικής Εστίας (ΛΑΕ) του ν. 3050/2002» και τον συνιστώμενο «Λογαριασμό Προνοιακών Παροχών και Κοινωνικών Υπηρεσιών» (άρθρο 2), και χορηγεί προνοιακές παροχές. Προβλέπεται η έκδοση, με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού, σχετικού «Κανονισμού Παροχών και Υπηρεσιών του ΟΠΕΚΑ» (άρθρο 4).

2

Εξ άλλου, καθορίζονται τα προσόντα, η θητεία και οι αρμοδιότητες του Διοικητή και του Υποδιοικητή του Οργανισμού (άρθρα 5 και 7), η συγκρότηση, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου (άρθρο 6), διατηρούνται στον Οργανισμό, ως «οργανικές», οι θέσεις που κατέχει το προσωπικό του ΟΓΑ, με σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, ενώ δεν διαταράσσονται οι υπηρεσιακές μεταβολές που είναι σε εξέλιξη (άρθρα 9 και 10), και ρυθμίζεται η νομική υποστήριξη του Οργανισμού από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (άρθρα 11 και 12).

Περαιτέρω, οι διατάξεις των προτεινόμενων άρθρων 13 έως 42 «συνιστούν τον Οργανισμό του ΟΠΕΚΑ, κατά την έννοια «του άρθρου 54 του ν. 4178/2013» (άρθρο 50).

Με τις ως άνω διατάξεις ρυθμίζεται η διοικητική διάρθρωση του Οργανισμού σε Κεντρική Υπηρεσία και Περιφερειακές Υπηρεσίες-Διευθύνσεις (άρθρο 14), και καθορίζονται οι «στρατηγικοί σκοποί» των Γενικών Διευθύνσεων, οι «επιχειρησιακοί στόχοι» των Διευθύνσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας και η κατανομή των αρμοδιοτήτων όλων των Διευθύνσεων μεταξύ των Τμημάτων τους, καθώς και οι αρμοδιότητες των Τμημάτων και του Γραφείου που υπάγονται απευθείας στον Διοικητή του Οργανισμού (άρθρα 15 έως 33).

Επίσης, καθορίζεται ο αριθμός των οργανικών θέσεων του Οργανισμού, οι οποίες κατανέμονται ανά κατηγορία και κλάδο προσωπικού (άρθρα 34 και 35), κατατάσσεται το προσωπικό στις οργανικές θέσεις των κλάδων (άρθρο 36), καταργούνται οι υφιστάμενες προσωποπαγείς θέσεις και οι αντίστοιχες δεσμεύσεις οργανικών θέσεων (άρθρο 37), καθορίζονται τα προσόντα διορισμού ή πρόσληψης (άρθρο 38), τα καθήκοντα των προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων, Διευθύνσεων και Τμημάτων (άρθρα 39 έως 41), καθώς και οι κλάδοι προϊσταμένων οργανικών μονάδων (άρθρο 42).

Ακόμη, ρυθμίζονται η οικονομική διαχείριση και ο έλεγχος του Οργανισμού (άρθρα 43 έως 45), όπως και η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής κατά πράξεων των οργάνων του (άρθρο 46), δημιουργούνται, αφενός, «Ενοποιημένο Μητρώο ΟΠΕΚΑ (Ε.Μ.Ο.), στο οποίο καταχωρίζονται οι δικαιούχοι των πάσης φύσης προνοιακών παροχών και οικονομικών ενισχύσεων του Οργανισμού, καθώς επίσης και οι οφειλέτες του, εν ζωή και θανόντες» (άρθρο 47), και, αφετέρου, λειτουργική διασύνδεση του Οργανισμού με τα «Κέντρα Κοινότητας» του ν. 4445/2016 (άρθρο 48). Τα άρθρα 49 και 50 αναφέρονται στις τροποποιούμενες διατάξεις περί ΟΓΑ και τις τελικές διατάξεις ως προς αυτόν.

Με τις διατάξεις του Μέρους Β' (άρθρα 51 έως 60) ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, όπως η χρηματοδότηση «έως δύο (2) νέων τμη-

μάτων βρεφικής, παιδικής ή βρεφονηπιακής φροντίδας σε κάθε Δήμο» (άρθρο 51), η παράταση της προθεσμίας εγγραφής στο «Εθνικό Μητρώο Ιδιωτικών Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας» του ν. 4455/2017 (άρθρο 52), η υπερωριακή απασχόληση προσωπικού ν.π.δ.δ. που εποπτεύονται από το Υπουργείο (άρθρο 53), ασφαλιστικές και φορολογικές εκκρεμότητες του ν.π.ι.δ. με την επωνυμία «Σικιαρίδείο Ίδρυμα Απροσαρμόστων Παιδών» (άρθρο 54), η διαδικασία πιστοποίησης της γνώσης της γλώσσας ή τοπικής διαλέκτου Ρομανί (άρθρο 55), η επιχορήγηση ν.π.ι.δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα «που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και εφόσον είναι ειδικώς πιστοποιημένα ως Φορείς παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας» κατ' άρθρο 5 του ν. 2646/1998 (άρθρο 56), η οργάνωση και λειτουργία δημόσιων παιδικών κατασκηνώσεων (άρθρο 57), η επιχορήγηση Δήμων για την εξόφληση υποχρεώσεων τους «από διαταγές πληρωμής και τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις» (άρθρο 58), καθώς και η σύντμηση, κατά πέντε ημέρες, της προθεσμίας, από τη δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, για την υποβολή αίτησης συμμετοχής σε διαγωνισμό, μέσω ΑΣΕΠ, με αντικείμενο την πλήρωση θέσεων προσωπικού του Δημοσίου (άρθρο 59). Τέλος, το ακροτελεύτιο άρθρο ρυθμίζει την έναρξη ισχύος του νομοθετήματος (άρθρο 60).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 1

Κατά το άρθρο αυτό παρ. 3 «Ο ΟΠΕΚΑ καθίσταται οιονεί καθολικός διάδοχος του ΟΓΑ ως προς το σύνολο των αρμοδιοτήτων του, όπως αυτές ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος».

Συναφώς επισημαίνεται ότι ο ΟΓΑ έχει ενταχθεί, από 1-1-2017, στον «Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ)», διατηρώντας, όμως, «αυτοτελή νομική προσωπικότητα, για την άσκηση των μη ασφαλιστικών αρμοδιοτήτων [του]» (άρθρο 51 παρ. 1 εδ. β του ν. 4387/2016).

Κατά τα ανωτέρω, πρέπει να διευκρινισθεί εάν η εν λόγω διαδοχή αφορά μόνο τις «μη ασφαλιστικές» αρμοδιότητες του ΟΓΑ.

2. Επί του άρθρου 4

Κατά το εν λόγω άρθρο, ο Οργανισμός «χορηγεί και διαχειρίζεται», μεταξύ άλλων, «γ) την παροχή στους ανασφάλιστους υπερήλικες, τη χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας και τα έξοδα κηδείας σε περίπτωση θανάτου των ανωτέρω προσώπων, σύμφωνα με το ν. 1296/1982 (Α' 128), το ν. 4093/2012 (Α' 222) (...) και το άρθρο 49 παράγραφος 7 του παρόντος».

Εν τούτοις, σχετικό με τα έξοδα κηδείας του ανασφάλιστου υπερήλικα είναι το άρθρο 45 παράγραφος 8.

3. Επί των άρθρων 5 και 8

Κατά τα άρθρα αυτά, αφενός «3. Ο Διοικητής και ο Υποδιοικητής του ΟΠΕΚΑ (...) επιλέγονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4369/2016 (Α' 33)» και αφετέρου «2. Μέχρι την επιλογή Διοικητή και Υποδιοικητή του ΟΠΕΚΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 4369/2016: α) η επιλογή του Διοικητή γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 49Α του Κανονισμού της Βουλής και διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και β) ο Υποδιοικητής διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης».

Εξ άλλου, κατά το ως άνω άρθρο του ν. 4369/2016, «1. α) Οι Πρόεδροι, Αντιπρόεδροι, Διοικητές, Αναπληρωτές Διοικητές, Υποδιοικητές, και οι εν γένει επικεφαλής των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), των οποίων η επιλογή ανήκει στην Κυβέρνηση, επιλέγονται αποκλειστικά από το Μητρώο του άρθρου 1 του παρόντος νόμου ύστερα από δημοσίευση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος και σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής που περιγράφεται στις παραγράφους 2 και 3».

Περαιτέρω, κατ' άρθρο 49Α του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό), η κοινοβουλευτική «Επιτροπή Δημοσίων Επιχειρήσεων, Τραπεζών, Οργανισμών Κοινής Ωφελείας και Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης» διατυπώνει γνώμη «για την καταλληλότητα των προτεινομένων προς διορισμό ή επαναδιορισμό ή ανανέωση θητείας σε θέσεις Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, Διοικητού ή Διευθύνοντος Συμβούλου ή Γενικού Διευθυντή, εάν δεν υπάρχει Διευθύνων Σύμβουλος, των αναφερομένων στην παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου Δημοσίων Επιχειρήσεων, Τραπεζών, Οργανισμών Κοινής Ωφελείας και Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης», στη δε αποκλειστική απαρίθμηση της παρ. 6 του εν λόγω άρθρου περιλαμβάνεται, υπό στοιχείο λζ), ο «Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.)».

Επισημαίνεται ότι ο Κανονισμός της Βουλής, ως έκφραση της αυτονομίας της Βουλής (άρθρο 65 παρ. 1 του Συντάγματος), δεν επιδέχεται τροποποίηση με νόμο.

Επομένως, πρέπει αφενός να προστεθεί στην παράγραφο 3 του άρθρου 5 του νομοσχεδίου αναφορά στο ως άνω άρθρο του Κανονισμού της Βουλής, όπως ισχύει, αφετέρου να απαλειφθεί η παράγραφος 2 του προς ψήφιση άρθρου 8.

4. Επί του άρθρου 6

Το προς ψήφιση άρθρο ρυθμίζει, κατά τον τίτλο του και μεταξύ άλλων, τη «σύνθεση» του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, αντί του ορθού

«συγκρότηση».

Σημειώνεται ότι η «συγκρότηση» συλλογικού οργάνου αναφέρεται στις ιδιότητες υπό τις οποίες πρόσωπα μετέχουν στο όργανο (άρθρο 13 Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας – ν. 2690/1999), ενώ η «σύνθεση» του οργάνου αναφέρεται στα συγκεκριμένα μέλη του (άρθρο 14 του ως άνω Κώδικα).

5. Επί του άρθρου 9

Κατά το προτεινόμενο άρθρο, «το σύνολο του προσωπικού του ΟΓΑ αποτελεί προσωπικό του ΟΠΕΚΑ, διατηρώντας την ίδια οργανική θέση, κατηγορία, κλάδο, ειδικότητα, βαθμό, μισθολογικό κλιμάκιο, καθώς και όλα εν γένει τα δικαιώματα που απορρέουν από την προηγούμενη υπηρεσιακή του κατάσταση».

Περαιτέρω, «για όλα τα θέματα της εν γένει υπηρεσιακής κατάστασης, τις μεταβολές αυτής και τα ζητήματα πειθαρχικής ευθύνης το προσωπικό του ΟΠΕΚΑ υπάγεται στις διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26)». Μάλιστα, στην παρ. 5 του προς ψήφιση άρθρου αναφέρονται «κενές οργανικές θέσεις ιδιωτικού δικαίου» που μετατρέπονται σε οργανικές θέσεις «μόνιμου προσωπικού».

Εξ άλλου, το σύνολο του προσωπικού του ΟΓΑ συνδέεται «μετ' αυτού δια σχέσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου» (άρθρο 1 παρ. 3 του Κανονισμού Καταστάσεως Προσωπικού ΟΓΑ – υ.α. 177647/8720/1961/ΦΕΚ Β' 320), ενώ κατέχει οργανικές θέσεις που κατανέμονται σε κλάδους (άρθρο 2 του ως άνω Κανονισμού).

Πλην όμως, με την παράγραφο 3 του προτεινόμενου άρθρου, εισάγεται διάκριση, ως προς την αποζημίωση και το εφάπαξ βοήθημα που προβλέπονται σε περίπτωση αποχώρησης από τον Οργανισμό, εις βάρος του προσωπικού που διατηρεί την οργανική θέση του, αλλά με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ).

6. Επί του άρθρου 14

Κατά το εν λόγω άρθρο, οι Περιφερειακές Διευθύνσεις του Οργανισμού «υπάγονται στην εποπτεία της Γενικής Διεύθυνσης Παροχών».

Εν τούτοις, οι ως άνω Διευθύνσεις δεν διαθέτουν ίδια νομική προσωπικότητα και υπόκεινται, κατά τεκμήριο, σε ιεραρχικό έλεγχο, έστω και αν δεν έχουν περιληφθεί στη «διάρθρωση» της ανωτέρω Γενικής Διεύθυνσης, κατ' άρθρο 20 του νομοσχεδίου. Στην περίπτωση αυτή παρέλκει η φράση «στην εποπτεία». Σε αντίθετη περίπτωση, θα πρέπει να τεθούν συγκεκριμένα όρια στον ιεραρχικό έλεγχο των Περιφερειακών Διευθύνσεων, ώστε να συνιστά «εποπτεία».

7. Επί του άρθρου 15

Στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, συμπίπτουν απολύτως οι περιγραφές των αρμοδιοτήτων των Τμημάτων «Εσωτερικού Ελέγχου» και «Εσωτερικού Ελέγχου Δαπανών», στα υποστοιχεία ββ), γγ), εε) έως ηη) (ααα) έως δδδ)) και θθ), των στοιχείων α) και β), αντιστοίχως.

Αθήνα, 14 Φεβρουαρίου 2018

Ο εισηγητής
Ανδρέας Κούνδουρος
Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής του
Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών